

paal en perk stellen aan de Romaniseerende richting, zijn machteloos. De predikanten storen zich niet aan hunne bevelen. De bedreiging van een enkel bisschop om nooit meer een voet te zetten in een kerk waar hem ongehoorzaam dienaars optreden, maakt kennelijk weinig indruk. Het is een hopeloze toestand.

Frankrijk. Nog iets over Roomsche priesters die hun kerk verlaten.

Ons vermoeden, dat de meeste Roomsche priesters die hunne kerk verlaten, dit doen omdat zij in hun hart met alle religie gebroken hebben, wordt bevestigd door een mededeeling van den heer Corneloup, directeur van het "Oeuvre des prêtres convertis" (de arbeid voor de bekeerde priesters), volgens welke 80 procent van hen, die de Roomsche kerk niet meer als priesters wenschen te dienen, zijn later openbaars als Godloochenaren of vrijdenkers. De heer Bourrier is voorzitter eener vereniging, die zich oek het lot aantrekt van priesters, die om negatieve redenen de Kerk van Rome verlaten, terwijl de heer Corneloup en zijn vereniging alleen hen zoeken steun te bieden, van welke men hopen mag, dat zij in het Evangelie hetzij als Evangelist of als predikant willen dienen.

Wij vermoeden steeds, dat de meeste Roomsche priesters die hunne kerk verlaten, wel tot het ongelof moesten vervallen, omdat wij zoo weinig vernemen van het optreden van gewezen priesters tot verbreiding der waarheid. Het kwam ons voor, dat wanneer alle gewezen priesters, of althans de meesten, die hun priesterkleed aan den kapittel hing, ook bleken voor het Evangelie gewonnen te zijn, het gerucht van zulk een groot aantal nieuwe arbeiders voor het arbeid tot evangelisatie van Frankrijk, wel tot ons zou doorgedrongen zijn.

Het is een zeer bedenkelijk teken voor Frankrijk, dat het verdrijven van niet geautoriseerde monnikenorden en het sluiten van zoovele kerken en kapellen waarin niet officieel erkende priesters prediken, betrekkelijk op zoo weinig wederstand van de zijde des volks stuit. Hier en daar was er wel verzet, en soms zelfs heftig, maar over het algemeen heeft men het rustig aangezien, dat de Roomsche broeders en zusters uit hunne kloosters door den sterken arm der overheid werden verjaagd. De zoogenaamde leekenschool heeft in Frankrijk niet alleen aan de Roomsche kerk, maar ook aan de zaak van de religie groote schade gedaan. Het volk is er door ontkerstend en daarom is het niet te verwonderen, dat men over het algemeen het optreden van het ministerie Combes tegen de Roomsche monnikorden toelicht.

Toch houden wij er ons van overtuigd, dat juist het drijven van den minister-president en zijne radicale ambtenoten een krachtige clericale reactie in het leven roepen zal. Op den duur zal men die reactie ook geen meester kunnen blijven.

N.-Amerika. Een klacht van „de Wachter“.

Onlangs deed bovengenoemd orgaan de klacht hooren, dat wij hier in Nederland dikwijls een verkeerd oordeel velden over kerkelijke toestanden betreffende het verschil tusschen de Nederlandsche Gereformeerde kerk en de Christelijke Gereformeerde kerk in de Nieuwe wereld. Ons werd o.a. de meening toegedicht, dat het verschil tusschen de beide kerken alleen bestaat in de vrijmetselaars kwestie. Wij kunnen echter de redactie verzekeren, dat ons oordeel heel anders is. Het is ons zeer wel bekend, dat in de vrijmetselaars kwestie of in die van de geheime genootschappen wel het verschil leidend standpunt dat de broeders innemen, uitkomt, maar het verschil ligt dieper. Dit kwam nog onlangs uit in den strijd over het al dan niet oprichten van bijzondere Christelijke scholen.

Wij hebben echter in deze een verzoek. Wanneer wij een verkeerd oordeel hebben op Amerikaanse toestanden, laat men ons dan beter onderrichten. Wij lezen met belangstelling steeds de „Hope“ en de „Wachter“. En wanneer men ons niet publiek beter inlichten wil, welnu, laat men ons dan een lettertje schrijven. Wij zullen daarvoor altijd dankbaar zijn, daar wij het voor een vrienden-ja broederdienst houden, als ons onze feilen getoond worden. Wij houden ons niet voor onfeilbaar. Indien de „Wachter“ meent, dat zelfs een persoonlijk bezoek dat een man als Dr. Kuiper aan de nieuwe wereld bracht, dezen niet in staat stelde om een goed oordeel te geven over de dingen te krijgen, hoeveel te meer hebben wij dan, die de nieuwe wereld nooit zagen en die over heel wat minder gaven beschikken als onze eerste minister, behoefte aan de betere inlichting en voorlichting der broeders!

Ons adres is: Amsterdam, Haarlemmerweg.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

STOKOUD EN ZESTIEN JAAR.

IN DEN NOOD.

VI.

„Ja,“ vervolgde de kwaker, „de slavernij is wel een der grootste ongerechtigdheden, welke ooit op aarde zijn gepleegd. Maar laat mij u nems wat mogen vragen, jonge man. Zijt ge misschien zelf ook een slaaf?“

„Ik?“ vroeg Lukas verbaasd, terwijl hij den kwaker aanzag met groote oogen, „ik? Ik ben een vrije Engelsman, zoo goed als ik of wie ook.“

„En toch zoudt ge een slaaf kunnen wezen,“ was het antwoord, „want er staat geschreven: een iegelijk die de zonde doet, is een dienstknecht (d. i. een slaaf) der zonde.“

„Zeker, mijnheer,“ sprak Lukas; „ik wist niet, dat ge het zoo bedoeld. Maar ziet ge, op die manier zijn er zoo veel slaven.“

„Helaas ja, mijn jonge vriend. En toch zijn ze er nog erger aan toe, dan die enkel slaven zijn naar het lichaam. Want die laatsten zijn dat maar voor een tijd; de anderen blijven het voor goed, zoo de Heere Christus hen niet vrij maakt.“

Lukas had grooten lust op te stappen. Want het was hem, net of hij Ds. Flavie in de kerk hoorde spreken. En nu hier, kwamen de woorden nog veel meer persoonlijk tot hem, en hij hoorde die liever niet. Dat kwam, doordat hij zeer goed de waarheid en van gevoelde en ook bij zich zelf moest erkennen: Ik ben zoo'n slaaf. Want gelijk we weten, onze Lukas was met Gods Woord groot gebracht en wie dat is, begrijpt veel eer dan een ander, wat door vrome menschen over de eeuwige dingen gezegd wordt. Des te grooter echter is de verantwoordelijkheid ook van iemand die zoo is opgevoed. Want hij weet den weg, en als hij er niet op

wandelt, is het wijl hij geen lust heeft in de paden des Heeren.

Zoo ook Lukas. Had hij geen dorst gehad, en was de melk niet smakelijk geweest, hij zou maar spoedig zijn heengegaan. Nu echter bleef hij nog, al vond hij het niet aangenaam dat zijn gastheer hem strak aanzag, en blijkbaar zat te wachten op een antwoord. Doch dit kwam niet, 't zij dan dat Lukas er over verlegen zat, of dat hij niet wilde erkennen zulk een slaaf te zijn, als de kwaker bedoelde. Deze vroeg dan ook niet verder, maar zei Lukas, dat hij gerust weer kon komen, als hij daar gelegenheid toe had, en dat hij dan wellicht het antwoord mee zou brengen. De bezoeker bedankte vriendelijk voor 't genotene, zei dat hij niet wist, hoe lang zijn schip nog voor den wal bleef en — nam zich in zijn hart voor althans het begerde antwoord niet mee te brengen.

Nu dat kon trouwens toch niet. Want nauw was Lukas weer aan boord of hij hoorde, dat er lading voor het schip was gevonden en nu alle kracht moest worden ingespannen om die in te nemen. Van aan land gaan, kon dus niet meer komen. Reeds twee dagen later ging „De Valk“ weer in zee.

Bemoedigd door de eerste reis, die zoo voorspoedig geweest was, nam onze Lukas den terugtocht aan. Hij voelde thans een verlangen naar huis, als hij nog nooit had gekend en verheugde zich bij de gedachte, dat elke morgen en elke avond hem nader bracht aan het vaderland en aan Dartmouth.

Maar dat zou anders blijken. Want toen men een dag of vier in zee was geweest, stak plotseling een dier hevige stormen op, welke in de West voorkomen, en die in kracht en woede alles overtreffen wat wij hier kennen. Gelukkig bevond zich het schip in volle zee, zoodat er geen gevaar was voor stranden, doch des te meer werd het door wind en golven bedreigd. De kapitein die het noodweer had zien aankomen, deed wat hij kon, om het te ontzeilen, maar te vergeefs. Tegen den avond werd de storm, die des middags was begonnen, al heviger. De grauwe lucht werd zwart, en hevige slagregen kletterde tegen het vaartuig, dat met ontzettende snelheid werd voornutgedreven. Te middernacht werd het algeren en kraken van het schip zoo hevig, dat allen — er was natuurlijk van slapen geen sprake — verwachtten, dat „De Valk“ zou te gronde gaan.

Lukas hield zich in doodsangst aan een touw vast, dat om den grooten mast was gebonden. 't Was om hem heen een schriktoonnel, als hij nog nooit had aanschouwd. De kapitein, kalm als altijd, stond midden op het dek, en gaf zijn bevelen door de scheepstomp. Doch zoo hevig loeide de wind, dat het bijna onmogelijk was een woord te verstaan. De matrozen liepen heen en weder, en sjoeden met touwen en kettingen alles zooveel mogelijk vast. Toch sloeg er nu en dan een of ander over boord. Sommigen wroegen de handen van vrees en angst. Enigen baden overluud om redding doch anderen vloekten en verwenschten zich zelf, dat zij zoo dwaas geweest waren in dit gevaarlijke vaarwater te komen. Lukas zag strak voor zich. Hij dorst niet opzien naar de golven die tegen het schip aansloegen, en verwachtte elk oogenblik, dat het zou uiteenslaan.

Nu kwamen hem de woorden van den kwaker in de gedachten, en ook hoe hij getracht had, de ernstige vraag te vergeten, hoe eer hoe beter. Thans gevoelde hij recht, hoe hij niet alleen een zondaar was voor God, maar ook hoe de vrees des doods die voor oogen stond, hem beving. En thans, voor het eerst van zijn leven, begon Lukas te bidden, al hoorde niemand dit; te smeeken, dat God hem mocht redden uit den nood, en dan weer veilig thuis brengen. Dan zou hij....

Openens kreeg het schip een geweldigen schok, gevolgd door een akelig gekraak. Heel het vaartuig trilde en draaide als een tol rond. Met moeite bleef Lukas op de been. Doch met ontzetting hoorde hij den kreet van het scheepsvolk:

„Het roer is gebroken! We zijn verloren!“

Het eerste was, helaas, waar. „De Valk“ was nu in waarheid een speelbal in de golven, en dreef zonder stuur in volle vaart noord-oost-waarts. Kwam de Heere God niet reddend tussenbeiden, dan was het, dat begreep elk, met het schip gelijk de manschap gedaan.

Die nacht was de schriklijkste welke Lukas zich later ooit herinneren kon. De kapitein trachtte nog het volk moed in te spreken, doch vergeefs. Toen hij echter hen vroeg met hem te bidden, waren allen bereid. Dit geschiedde beneden, terwijl slechts een paar man boven bleven. Doch daarna gingen de meesten weer op het dek.

AAN VRAGERS.

Op de vraag van H., hoe het komt, dat er zooveel rivieren in ons land zijn die Aa heeten, is het antwoord, dat dit eenvoudige daardoor komt, dat Aa of Aha, een oud woord, beteekent water. Zoo is te begrijpen, dat een kleine so wateren in Nederland dien naam dragen, en er ook plaatsnamen zijn waarin dit Aa voorkomt, b.v. Ter Aa, Breda. ('t Laatst ligt aan het riviertje de Aa.)

HOOGENBIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEVEN: Jutrijp en Hommerts, S. H. Groeneveld, te Winsum. — Sien, R. K. M. Hummelen, te Langeslag. — Stroobos, D. B. van der Meulen, cand. te Suawoude. — Wildervan, C. Lindeboom, te Bolnes.

AANGENOMEN: Kampen, M. Schuurman, te Alfien aan den Rijn.

REDAKTIE: Aalten B. P. Warmenhoven, te Harderwijk. — Zeist, Dr. J. Hania Pz., te Steenwijk. — Vroomshoop, A. van Dijk, te Hollandscheveld.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEVEN: Oterleek, D. E. W. van Weel, cand. te Amsterdam. — Berkenwoude, A. de Jager, cand. te Franeker. — Zuidwoude, W. T. J. Brouwer, te Denekamp. — Zegveld, W. J. de Leeuw, te Randwijk. — Grollo, H. de Jonge, cand. te Warfhuizen. — Krimpen aan de Lek, L. van Mastrijt, te Heteren. — Pierahil, L. R. Aalbers, cand. te Overschie. — Hertogenbosch, Van Rossum, te Roermond. — Oudkarspel, P. R. A. van Meurs, te Barsingerhorn. — Waverveen, G. Samplonius, cand. te Santpoort. — Oud Beerland, W. J. de Leeuw, te Randwijk.

AANGENOMEN: Op en Neder-Andel, N. C. Bakker, te Poortvliet. — Avereest, B. Zoete, te Lopik. — Beers en Jellum, G. J. Koops Hs., te Lutkewierum. — Amsterdam, (vac. Hogerzeld), D. J. van Aalst, te Amersfoort. — Avereest, B. Zoete, te Lopik.

REDAKTIE: Waarder, M. Jongebreur, te Jaarsveld. — Hoog Blokkland, J. de Bruin, cand. te 's Gravenhage. — Helmeveen, L. R. Aalbers, cand. te Overschie.

Plaatsgebrek noodzaakt ons Advertentiën tot een volgend Nr. uit te stellen.

Advertentiën.

Heden ontliet in de hope des eeuwigen levens, onze geliefde Moeder en Grootmoeder

JANTJE KROES,
Weduwe van EGBERT LAKKE,
in den ouderdom van ruim 73 jaar.
J. LAKKE
A. LAKKE
en kinderen.
P. LAKKE
A. J. LAKKE.
Amsterdam, 4 Juni 1903.

Heden trof ons de langverreerde slag, hoewel nog onverwacht. De Heere nam van ons onze geliefde en zorgvulle Echtgenoot en Moeder

DJURRETTJE JANSEN
in den ouderdom van 67½ jaar.
Dat zij ontliet in de volle verzekering des geloofs, lenigt onze smart.

De diepbedroefden
C. J. YNTEMA.
H. YNTEMA.
J. YNTEMA—ELGERSMA.
H. HAARSMMA—YNTEMA.
M. HAARSMMA.
D. YNTEMA.
J. YNTEMA—REITMA.
J. HEERES—YNTEMA.
B. HEERES, P. D. M.
Plaam, 6 Juni 1903.

Heden overleed na een langdurig, smartelijk lijden en in volle verzekerdheid des geloofs, de heer

H. ALPHERTS,
in den ouderdom van 77 jaren.
Als onderling diende hij gedurende zeer vele jaren met toewijding onze gemeente. De Heere trooste zijne bedroefde Weduwe en kinderen.
Namens den Raad der Geref. Kerk
P. WARMEHOVEN, Praes.
J. NIJHOUT, Scriba.
Harderwijk, 3 Juni 1903.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Breebaart's

Orgel- en Pianohandel.
Damrak 20, 21, 22, Amsterdam.

OPRUIMING van eenige gebruikte Orgels,

w.o. 1 EIKEN ORGEL met Koppelingen.		5 Oct. f. 80.-
1 WORCESTER ORGEL	4 "	160.-
2 "	2 1/2 "	110.-
1 BENTLEY	2 1/2 "	120.-
1 NEEDHAM	3 "	180.-
2 WORCESTER	3 "	250.-
1 PABRAND VOTRY	3 "	250.-
1 SMITH	3 1/2 "	130.-
1 PIANO STYLE	2 1/2 "	210.-
1 SEDAYNE	4 "	115.-
1 "	4 "	140.-

Bij een Geref. pred. in een stad met aangen. omgeving, waar benevens H. B. school met 5-jarigen cursus, andere uitricht. van onderwijs zijn, bestaat met den aanv. van den nieuwen cursus in Sept. voor een paar jongelieden gelegen. tot kost. inwoning en toezicht op de studie. Reflect. gelieven fr. br. te zenden onder lett. M. N., Boekh. J. B. REIJNDORP, Martelaarsgracht 16, Amsterdam.

De volledigste en nieuwst bewerkte Atlas is
The handy Shilling Atlas
of the world.

120 kaarten en een „worldgazetteer“, bevattende meer dan 9500 namen van plaatsen en hunne ligging. Gebonden in linnen stempelband.
Prijs f. 0.70; fr. per post f. 0.80.

Zend postwissel aan
HÖVEKER & WORMSER,
Kalverstraat 154, Amsterdam.

LAND DAG

— VAN —

de Vereeniging van Nederlandsche Patroons

„BOAZ“,

op WOENSDAG 17 JUNI 1903, voormiddags te 11 ure, in het

Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen,

TE UTRECHT.

Prof. Dr. H. BAVINCK zal het onderwerp inleiden:

„Welke is de roeping van den patroon tegenover zijn arbeider?“

Da. J. C. SIKKEL zal de vraag behandelen:

„Welke is de roeping der patroons ten opzichte van vakorganisatie?“

In de pauze, die te ongeveer 1 ure zal aanvangen, zal ook in de Koffiekamer van het Gebouw gelegenheid zijn tot het gebruiken van versverschingen.

De toegang is vrij voor alle patroons die de beginselen van „Boaz“ deelen, ook voor niet-leden van „Boaz“.

Het Hoofdstuur van „Boaz“,

W. HÖVY, waarnemend Voorzitter.

J. A. WORMSER, Secretaris.

AMSTERDAM, Juni 1903.

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN,

DAMRAK 60 en DAM 15-17

Koopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,

Gevestigd te GRONINGEN.

OUDE BOTERINGESTRAAT No. 72, hoek MUURSTRAAT.

Commissarissen: PROF. MR. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL, MALEFIJT, A. W. SCHIPPERS, JHR. H. A. WITTEWAALL VAN STOOTWEGEN, H. LUKING, MR. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK, J. BOUWES, JOH. TERPSTRA en Mr. H. VAN DER VEGTE.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, JOH. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE.

Verstrekt geld op eerste Hypotheek, zonder vooruitbetaling van rente. Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven, koers 100 pCt., in stukken van f. 1000.—, f. 500.—, f. 100.— en f. 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij hare Agenten en bij alle Commissionairs en Makelaars in effecten. Inlichtingen worden verstrekt te Amsterdam door de H.H. L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Keizersgracht 207 en Hilversum, Torenlaan 56; te Rotterdam door den heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering,

gevestigd te

Amsterdam, Keizersgracht 547-549,

sluit alle Kapitaals-verzekeringen, Weduwe-pensioenen, Lijfrenten, enz.

ONDERLINGE

Nederlandsche Hypotheekbank,

gevestigd te GRONINGEN,

Jacobijnerstraat 18. Intercomm.-Tel. 825.

Maatschappelijk Kapitaal f. 1,500,000.

Directie: J. BOMERS en Jhr. L. F. A. VAN SWINDEREN.

De Bank verstrekt gelden over huizen en landerijen onder eerste hypothecair verband, zonder vooruitbetaling der rente en geeft 4 pCt. Pandbrieven uit van f. 5000.—, f. 1000.—, f. 500.—, f. 250.— en f. 100.—, met Januari- en Juli coupons, naar den koers van 100 pCt. Verrijgbaar ten kantore der Bank en bij H.H. Kassiers en Effectenhandelaars. De Coupons en losbare Pandbrieven worden mede betaalbaar gesteld bij de ASSOCIATIE-CASSA te Amsterdam.

De Pandbriefhouders deelen mede in de winsten der Bank.

De Directie:

BOMERS.

VAN SWINDEREN.

Gereformeerd Gymnasium te Kampen.

Het Gymnasium is officieel door de Regeering erkend en volledig ingericht voor de beide afdelingen a en b. — Eerste toelatings-examen begin Juli. — Tot het aanmelden van leerlingen, voor adressen van kosthuizen onder toezicht der leeraren en andere inlichtingen, wende men zich tot den ondergeteekende.

Dr. JOH. KAPTEIJN, Rector.

Gereformeerd Gymnasium te Zetten.

Het eerste Toelatings-Examen zal D. V. worden gehouden op Vrijdag 10 Juli. Aangifte vóór 5 Juli bij den Rector.

Aan het Gymnasium is eene klasse verbonden van leerlingen, die eerst later met de studie der oude talen beginnen.

Zoowel externe als interne leerlingen worden opgenomen.

De Rector,

Dr. W. H. KRAMER.

E VOTO DORDRACENO

van Dr. A. KUYPER te KOOP gevraagd voor billijken prijs. Brieven onder S. 3. Algemeen Advertentie-Bureau ROUMA & Co., Amsterdam.

Bij J. H. KOK, te Kampen, verschenen heden:

DE BIJBEL

GODS WOORD

DOOR

F. BETTEX.

Prijs ... f. 1.75. Gebonden ... f. 2.25.

Bij alle Boekh. voorhanden.

BIBLIA,

dat is de Gantsche Hellige Schrifture.

Geheel onveranderde uitgaaf van PIETER KEUR 1720. Op nieuw uitgegeven door Ds. GRAVEMEYER, Da. DE LIND VAN WIJNGAARDEN en Ds. VISSCHER, met voorwoord van Da. WIJNINGA van Amsterdam.

Deze Bijbel wordt zoolang de voorraad strekt franco toegezonden voor de extra goedkoopste prijs van f. 2.50, door A. FISSCHER, Boekhandel Elisabethstraat 3, Utrecht.

HOMÖOPATHISCHE APOTHEEK

van ALBERT SOMMER,

Singel, hoek Heiligenweg,

AMSTERDAM.

Voor ASTHMALIJDERS beproefd speciaal middel à f. 1.—. Nieuwe vinding!

Haaruitaal en vroegtijdig grijs worden. Arnica haarlief per flacon f. 1.20.

Hensels Tonicum, per flacon f. 1.20, het beste middel voor Zenuwlijders.

Hamamelis, het eenige afdoende middel bij aambeien.

Vraag volledige Prijsopgave en Brochures!

NIEUWE UITGAVE:

UIT DE SPRINGADER ISRAËLS.

Dertien leerredenen over de stammen Israëls

DOOR

P. A. E. SILLEVIS SMITT,

F. D. M. te Rotterdam.

Prijs f. 1.90. — In stempelband f. 2.40.

BOEKHANDEL

AMSTERDAM. VOORREKEN

Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Boek- en Courantdruckerij: DE ROEVER KROEBER & BAKELS, Amsterdam.

Dit blad wordt u
Bijdragen van nie
dit blad betreft, te
aan de ADMMIST.
Insendingen, die
kunnen voor het n

Van 's He

DE

's Heeren or

DE

Bij ons onder
uit wat ons be
vonden wij, dat
voudig, onsterfel
pen, aangelegd
en met dat lid
van de levensver

Wat wij met
Voeding en v
schijnselen die
de plant, gesch
nen. Vraagt me
creatuurlijken gi
teringsorgaan de
longen ademen;
door onze ade
diepste creatuur
schakels hier o
hoeveel „mecha
gelijk wij vroege
ken, de diepste
En evenzoo st
schijnselen, welk
met 'n dier; me
beweging. Ook
tusschenschakels,
ding werken on
zintuigen. Bij d
zenuwen en on
nu naar den die
dat b.v. ons oc
werken, dat on
middel van onze
dan is dit niet
moleculen, van z
al ontkennen wi
mechanische oor
zijn — maar de
is ook hier de z

Betralve deze
mensch met plant
zijn er ook, die l
oude Christelike
ste dan ook actie
verrichtingen, fr
actiones hominis,
den mensch.

Ook van de
verrichtingen nu,
spreken, handel
niet buiten de
om, weer de zie
grond. Zeker,
hebben, zoolang
ding heeft gena
ziel zijn, bij om
hersen; bij on
spraakorganen; l
sensen en, in ru
in het spel. Ma
den diepsten crea
eigenaardig mens
is deze niet de v
len. Dan zijn ve
deze verrichting
zeker niet buiten
de mensch zijn l
iets anders dan, z
„slechts“ verricht
stantie,“ maar vi
atuurlijken grond

Dat „de gedac
veer in dezelfde
toe lever, of o
het beruchte wo
reeds een vorig
ook een bewerin
„materialist“ mo
vinden. Wij daa
kennen, dat bij
werken, dus het
werkt bij wat le
en dat men dus
min „slechts“ t
als het laatste
van het lichaa
den, op grond